

ՀԱՍԿԱՔԱՂ

Նաթանայէլի (1648-1694) անգլիացի երևելի թատերագույն բանաստեղծը, որուն յիշատակը թերևս ըստ արժանւոյն չմեծարուիր իր հայրենակիցներէն, կնքեց իր օրերը Լոնտրայի յիմարանոցի մը մէջ, ուր և շինեց խենթութեանը միջոց Նախաւնձորոյ քաղաքին օղբերգութիւնը։ Գիշեր մը երբոր կ'աշխատէր այս գրուածքիս լուսնկային ճրագովը, յանկարծակի ամպ մը լուսնին վրայ եկաւ. «Արամազդ, պոռաց իշխանական ձայնով մը, ելիր և լուսնին քիթը առ»։ Ամպը ալ աւելի խրտացաւ, և լուսինը բոլորովին աներևոյթ եղաւ. ան ատեն բանաստեղծը խոշոր ծիծաղ մը փրցընելով, «Ապուշ, աղաղակեց, իրեն ըսի որ լուսնին քիթը առնէ, ինքը ընդ հակառակն մարեց»։

Անցեալ ժամանակուան կատակերգու դերասան մը ուղեց միանգամ թագաւորի մաս մը ձեացընել. բայց չկրնալով յաջողցընել ինչպէս որ պէտք էր՝ հանդիսատեսք անողորմ կերպովս զինքը սուլելու առին։ Ստիպուած նորէն իր առջի մասին դառնալով՝ կօշկակար մը ձեացուց, որուն համար կրկին կրկին ծափահարութիւններ ընդունեցաւ։ «Ըսել է որ, զուրցեց իրեն ըն-

կերներէն մէկը, թագաւորը կօշկակարի պէս ձեացուցիր, կօշկակարը թագաւորի պէս»։

Գեղացի մը որ առաջին անգամ մայրաքաղաք կ'երթար, զարմացաւ մնաց տեսնելով այնչափ տներ, այնչափ մարդիկ, այնչափ խանութներ. և հետաքրքրութիւնը շարժելով այս ամեն հրաշալիքներէն, ուղեց իմանալ թէ ինչ կը ծախուէր իւրաքանչիւր խանութի մէջ։ Լուսնայափոխի մը խանութին առջեւ անցնելով, կարծեց որ հոն ալ բան մը կը ծախուէր, բայց ոչ ինչ 'ի ցոյց դրուած տեսնալով ապակիներուն ետեւ՝ խեղճին փչեց որ հարցընէ հոն նստող երիտասարդի մը թէ ներսը ինչ կը ծախուի։ «Իշու գլուխներ, պատասխանեց անիկայ ծաղր ընելով զինքը։ — Զարմանք բան, վրայ բերաւ գեղացին, պէտք է ըսել որ շատ կը ծախէք, վասն զի կը տեսնամ որ խանութին մէջ միայն քուկինդ մնացեր է»։

Վարժապետ մը աշակերտներէն մէկը առտուան ժամը ութին գեռ անկողինը գտնելով՝ յանդիմանեց զինքը ըսելով. «Վատ քնէած, արևը երկու ժամէ 'ի վեր ելած է։ — «Ի՞նչ յանցանք ունիմ ես, պատասխանեց տղան աչուըները չփշփելով, ինչ յանցանք ունիմ երբ արևը ժամանակէն առաջ կը ծագի»։

